

TÄYDENNYSLIITE INARIJÄRVEN YLEISKAAVAN NATURA-ARVIOINTIIN

Aija Degerman, Sweco Ympäristö Oy, Oulussa 19.9.2014

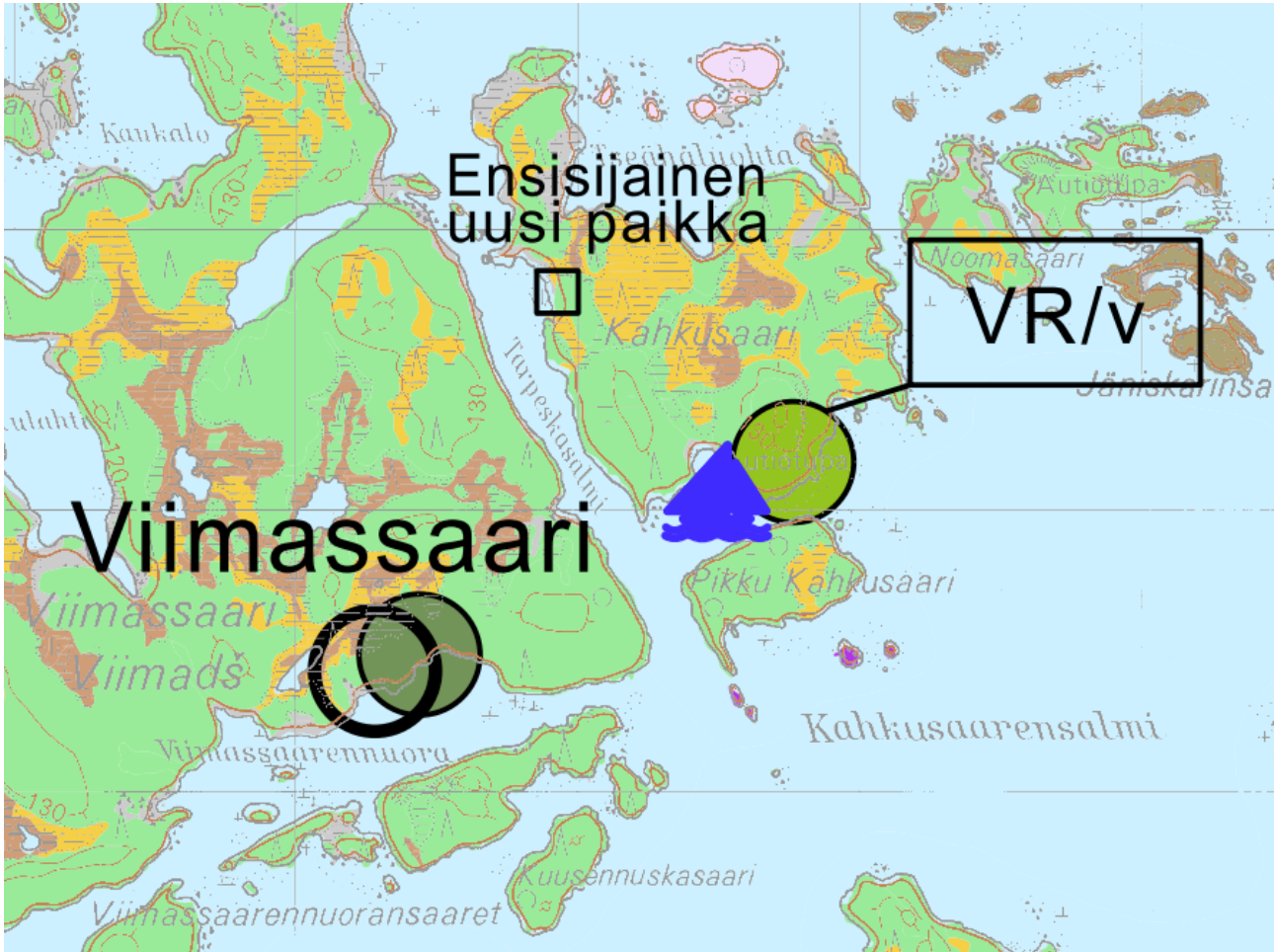
Metsähallituksen uudet esitykset kalastustukikohdiksi

Metsähallitus on esittänyt Inarin kunnan ja Metsähallituksen välisessä palaverissa 7.4.2014 uudet paikat yleiskaavassa Viimassaareen merkityille kalastustukikohdille. Uusia paikkoja esitetään Kahkusaareen ja Pikku Pääsaareen. Metsähallitus esittää, että Kahkusaaren vieressä olevaan Viimassaareen ei sijoiteta kalastustukikohtia, koska saari on rakentamaton ja luontoarvoiltaan merkittävä. Esitettyjen uusien paikkojen soveltuvuus elinkeinon harjoittamiseen (rakennuskelpoinen, riittävän suojainen ja isollekin veneelle hyvä rantautumispaikka) on tulkittu ilmakuvasta ja esityksestä saatu palautetta alueen tuntevilta henkilöiltä. Paikat on pyritty sijoittamaan maisemalliset tekijät huomioiden, niin että mahdolliset rakennukset eivät näkyisi häiritsevästi veneväylille.

Luontokartoittaja Maire Puikko on tehnyt luontoselvityksen suunnitelluille uusille rakennuspaikoille Kahkusaareessa ja Pikku Pääsaareessa maastokäynnillä 26.9.2014.

KAHKUSAARI

Viimassaaren poistettavaksi esitetyt kalakenttäalueet sekä Metsähallituksen Kahkusaareen esittämä uusi kalastustukikohdan paikka on esitetty kuvassa 1. Kaavaan jää Viimassaareen MP-2 alue, eli porokämpä. Rakennuspaikan kohdalla Kahkusaareessa Natura-luontotyyppi on luonnonmetsää.

Kuva 1. Metsähallituksen Kahkusaareen esittämä uusi tukikohdan paikka sekä Viimassaaresta poistettavat paikat.

Kahkusaaresta on kartoitettu ensisijainen uusi kalastustukikohtapaikka saaren länsirannalla ja kaksi toissijais- ta paikkaa saaren itä- ja etelärannalla. Luontoselvityksen kuvaus (Puikko, M. 2014):

”Rannoilta on säännöstelyn vuoksi joko kasvillisuus kulunut pois ja kivet tai rantakalliot viettävät suoraan veteen, joskus jopa pystysuoraan, tai rannoilta löytyy saraikosta kaadettujen puiden juurakoita yhä tiukasti kiinni maaperässä veden alla.

Ensisijainen kalastustukikohta on maastoltaan vähiten kivinen ja humuskerros on pehmeä, kun taas toissijainen itärannalla oleva tukikohta on pohjaltaan kalliota, jonka päälle on kerrostunut vain ohut kasvillisuus- peitto. Etelärannalla sijaitsevasta toissijaisesta kohteesta maastosta löytyy siirtolohkareita alueen länsi- osassa ja itäosassa on rakkakivikko jonka ympärillä on soistunut alue.

Ensisijaisessa tukikohdassa maasto nousee rannasta tasaisesti kohti itäpuolella olevaa korkeampaa mäkeä koko alueen osalla, kun taas toissijainen kohde jakaantuu kahteen osaan maastoltaan: länsiosa sijaitsee

korkeammalla kumpujen päällä ja itäosa taas alempana. Toissijaisen kohteen maastossa on vähän korkeuseroja.

Kallioisuus ja kivisyys on hyvin yleistä saaristoissa ja myös Inarinjärven saaret ovat pohjaltaan niin kivisiä ja kallioisia, että puiden toimeentulomahdollisuudet ovat huonot. Tällöin nämä maat voisi luokitella kitu- tai joutomaaksi, mutta koska kyseessä ei ole metsätalouden tarpeisiin tehty selvitys, olen luokitellut metsätyypit kasvillisuuden perusteella. Metsätyypeiltään alueet ovat variksenmarja-mustikkatyyppin kuivahkoja kankaita tai mustikka-kanerva-jäkälätyypin kuivia kankaita. Puusto kartoitettavilla alueilla on pääosin vanhaa yli 150-vuotiasta mäntyä, mutta länsirannalla on seassa myös vähän koivuja. Varpukasvillisuus koostuu tyyppillisistä Inarin Lapin alueen lajeista – puolukasta, juolukasta, mustikasta ja suopursusta. Jäkäliä kasvaa yleisesti. Rantakasvillisuutta on hyvin vähän, mutta länsirannalla sijaitsevalla ensisijaisella tukikohdalla kasvaa pullo- ja vesisaraa harvasti ja etelärannalla sijaitsevan toissijaisen tukikohdan suojaisessa lahdekkeessa kasvaa pullosaraa laajemmalti. Molemmista saraikoista nousee katkaistujen puiden juurakkoja, jotka ovat osoittamassa järven säännöstelystä. Molempien ranta syvenee loivasti ja pohja on hiekkaa. Itärannalla sijaitsevan tukikohdan rantakivet putoavat melko pystysuoraan järven pohjaan ja ranta on syvä ja kivinen.

Alueilta ei löytynyt luonnonsuojelulain mukaisia kohteita, mutta molemmilta toissijaisilta tukikohdilta löytyi metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä (kalliot, kivikot, karut rämeet)."

Vaikutuksia on arvioitu kohteelle "ensisijainen uusi paikka".

- > **Kasvillisuus rakennettavalta alueelta tuhoutuu, eli vaikutuksia kohdistuu Natura-luontotyyppiin luonnonmetsät. Lisääntyneestä liikkumisesta saarella voi aiheutua kasvillisuuden kulumista rakennuspaikan ympäristössä. Myös polkuja voi muodostua. Vaikutukset Inarinjärven Natura-alueen suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin luonnonmetsät ovat merkitykseltään vähäisiä ja kohdistuvat paikallisesti esitetyn kalakentän alueelle.**

PIKKU PÄÄSAARI

Metsähallitus esittää uutta kalastustukikohtaa Pikku Pääsaareen (kuva 2). Pääsaaressa on tällä hetkellä yksi kalastustukikohta, mutta Pääsaareen ei esitetä uusia paikkoja, koska saaren etelä- ja itäranta ovat erittäin alttiita tuulille ja pohjoisranta on karikkoinen ja kivinen.

Luontoselvityksen kuvaus (Puikko, M. 2014):

”Rannoilta on säännösten vuoksi kasvillisuus kulunut pois ja kivet tai rantakalliot nousevat suoraan vedestä, joskus jopa pystysuoraan. Maasto nousee rannasta loivasti itään päin, mutta pohjoisessa nousee jyrkästi laakea avokallioalue niemen nokkaan. Muun alueen metsänpohja on isoja kiviä joita kasvillisuus peittää ja muodostaa mätäikköisen pinnan. Pohjoisosa on kalliota ja suuret siirtolohkareet nousevat suoraan vedestä yli 3 metrin korkuisina rantakallion vieressä. Ne muodostavat suojan aalloilta ja tuulilta eteläpuolelleen ja siinä kohtaa rannalla on kapea hiekkapohjainen poukama.

Metsätyypiltään alue on variksenmarja-mustikkatyyppin pääasiassa mäntyä kasvavaa kuivahkoa kangasta. Puusto on suurimmalta osin vanhaa jopa yli 300-vuotiasta mäntyä, mutta seassa on myös muutamia koivu- ja keloja. Varpukasvillisuus koostuu tyypillisistä Inarin Lapin alueen lajeista – puolukasta, juolukasta, mustikasta ja suopursusta. Jäkälää kasvaa yleisesti. Rantakasvillisuutta on tuskin lainkaan ja ranta syvenee melko nopeasti.

Luonnonsuojelulain mukaisia kohteita ei alueelta löytynyt. Metsälain mukaisista monimuotoisuuden turvaamisen kannalta erityisen tärkeitä elinympäristöistä alueelta löytyi pohjoisosan kallioalueet ja saaren vieressä olevat suuret louhikkoiset kivet.”

Natura-luontotyyppi Pikku Pääsaaressa esitetyn kalastustukikohdan alueella on luonnonmetsää.

Kuva 2. Metsähallituksen Pikku Pääsaaren esittämä uusi tukikohdan paikka.

- > **Kasvillisuus rakennettavalta alueelta tuhoutuu, eli vaikutuksia kohdistuu Natura-luontotyyppiin luonnonmetsät. Lisääntyneestä liikkumisesta saassa voi aiheutua kasvillisuuden kulumista rakennuspaikan ympäristössä. Myös polkuja voi muodostua. Vaikutukset Inarjärven Natura-alueen suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin luonnonmetsät ovat merkitykseltään vähäisiä ja kohdistuvat paikallisesti esitetyn kalakentän alueelle.**

Lisäksi Metsähallitus esittää, että Koutukin saaren kalakentän neljästä rakentamattomasta tukikohdasta poistetaan kaksi tonttia (B ja C) ja kaksi jätetään mahdollisia tulevaisuuden tarpeita varten. Alueella on nykyisellään kolme rakennusta. Natura-luontotyypit kalakenttien alueella ovat luonnonmetsää sekä vaihtumissuota ja rantametsää (kuva 3).

Kuva 3. Koutukinsaaren kalakenttä.

- > **Kasvillisuus rakennettavalta alueelta tuhoutuu, eli vaikutuksia kohdistuu Natura-luontotyyppiin luonnonmetsät. Lisääntyneestä liikkumisesta saassa voi aiheutua kasvillisuuden kulumista rakennuspaikan ympäristössä. Myös polkuja voi muodostua. Alueella on jo olemassa olevia rakennuksia eikä alue näin ollen ole täysin luonnontilainen, joten vaikutukset jäävät vähäisiksi. Suo-alueelle rakentamista tuskin kohdistuu, joten vaikutuksia ei arvioida olevan luontotyyppille vaihtumissuot ja rantasuot. Vaikutukset Inarjärven Natura-alueen suojeluperusteena olevaan**

luontotyyppiin luonnonmetsät ovat merkitykseltään vähäisiä ja kohdistuvat paikallisesti esitetyille tonteille.

- > Aikaisempaan kaavaan verrattuna vaikutukset jäävät vähäisemmiksi, koska neljästä rakentamattomasta tontista poistetaan kaksi.